

bat remaneret intestatum, sic suum per manum A nostram disposuit testamentum : In primis de grangia, quæ Via-Domange (*hodie* Vaudemanche) dicitur, ordinatum et statutum ut possessionum suarum termini ab ea nullatenus transferantur; sed eas ut in præsentî possidet, si perpetuo grangia remaneret, perpetuo possidebit. Quod si aliquando acciderit ut infra muros Doschiæ (*hodie* Dosches) terminos dilatare, ita ut juxta se quatuor carrucatas terræ habeat, tunc etiam termini terrarum quæ extrarivum *de Germont* continentur ad voluntatem abbatis et fratrum sanioris consilii poterunt transportari. Dabitur etiam singulis annis per singulas solemnitates, quibus fratres conveniunt ad audiendum verbum Dei, et in festivitatis S. Bernardi et in anniversario ejusdem Alani de frumento ejusdem grangiæ libra panis albi per singulos : et si, urgente temporum necessitate, aliqua earum solemnitatum transfertur, aut sermo dimittitur, hujus tamen dispositio statuti nullatenus dimittatur : De vinea vero *de Valière* dictum est et consensus, quod tota usui conventus deputabitur, et ne pro cultura hujus cellarii gravarentur, quinque arpenta vinearum, quæ in monte de Tencleriis (*hodie* Tenclières) continentur, quæ sibi emerat idem, eisdem assignavit, ut fructum quem inde reciperent, ad ejusdem cultum vineæ resignarent. Dedit nobis præterea septem calices, et omnes libros suos tam

claustrales quam ecclesiasticos, statuens et præcipiendo disponens, ut de libris et calicibus nullus extra Ripatorium efferatur, aut quomodolibet asportetur. Hoc totum factum est hac ratione et consilio ut si apud Claram-Vallem in sepulcro patrum suorum fuerit tumulatus, totum quod de libris dictum est ratum permanebit et stabile, sin autem totum cassabitur, nec ratum nec stabile permanebit. Quod verbum, licet moleste haberemus, utpote tanti Patris absentiam non amantes, tamen quoniam res erat ei pro anima, et cordi sibi erat ab antiquo, S. Bernardo consepeliri, ut simul resurgeret, licet invitati sepulturam concessimus ut rogavit, et omnia hæc ut dicta sunt et conscripta, ne processu temporum deperirent, sub anathematis inseruimus B interminatione, et sic sigilli nostri impressione et sui annuli appositione jussimus roborari. Verumtamen quoniam nihil majus debetur homini, quam ut dilectionis affectus qui viventis est exhibitus, mortuo non negetur, præsentî scripto adjicientes statuimus, ut cum ex hoc mundo transierit, sacerdotes quinque missas, clerici duo psalteria, laici tres centum *Pater noster* exsolvant. In anniversario autem sic agatur, missa pro eo dicetur in conventu singulis annis, divinum officium pro ea die celebrabant sacerdotes, clerici quinquaginta psalmos, et laici centum *Pater noster* exsolvent. Actum aunc Incarnationis Verbi 1182 (3)

(3) Hujus testamenti authenticæ tabulæ, membranæ, suis sigillis integris munitæ servantur adhuc in Archivio Publico Trecensi.

VITA SANCTI BERNARDI

AUCTORE ALANO.

(Vide *Patrologiæ* tom. CLXXXV, Opp. S. Bernardi tom. IV.)

ANNO DOMINI MCLXXXVI.

BEATUS PETRUS

CLARÆVALLIS ABBAS OCTAVUS

NOTITIA HISTORICO-LITTERARIA

(*ODIN, Script. eccles., II, 1581*)

PETRUS, cognomento *Monachus*, Clarævallis abbas octavus, natione Gallus, stirpe nobilis, factus primum monachus Clarævallis, atque inde postquam Gaufridus per electionem ab ecclesia Igniacensi ad regimen Clarævallis transiit, anno 1162 in Gaufridi locum apud Igniacum abbas electus fuit. Cui præfuit

Ecclesiæ ad annum usque 1179 quo ex abbate Igniaci, invitus ad matris Ecclesiæ Clarævallensis clarum administrandum admovetur. Scripsit elegantes *Epistolas de diversis argumentis*, quas mss. in bibliotheca Sancti Germani Parisiensis a monacho Transmundo collectas vidi, impressasque habet Bertrandus Tissier tome III, pag. 264, *Bibliotheca Veterum Patrum Ordinis Cisterciensis*. Hic iudex apostolicus una cum abbate Cistercii inter Grandimontenses dissidentes mittitur, quorum clericos seu sacerdotes ex propriis domibus ab insolentibus laicis fratribus pulsos, apud Claramvallem gratanter accepit. Functus item legatione ad Henricum imperatorem. Tandem cum ex officio Ecclesias ordinis sui visitaret, Fusniaci extremum spiritum exhalat, quarto Kalendas Decembris, anno 1186, quem sanctitatis opinione celebrem emigrasse, tradit Chronicon Antissiodorensis. Delatus ad Claramvallem in primo sancti Bernardi conditorio seu loculo, inter Gerardum communi cœnotaphio ita inscripto reconditur: *Sub hac cellula lapidea jacet dominus Gerardus martyr egregius, sextus Clarævallis abbas: et dominus Petrus, octavus, miraculis clarus, cujus Vita in volumine beati Bernardi habetur*. Agunt de Petro Clarævallis abbate Cæsarius in opere *De miraculis sui temporis*; et abbas Conradus in *Exordio Magni Cisterciensis*, quos adeas si plura cupis. Hæc fratres Sammaritani in *Gallia Christiana*, tomo IV, pag. 256, in Abbatibus Clarævallensibus.

B. PETRI EPISTOLÆ.

(Dom TISSIER. *Bibliotheca Patrum Cisterc.*, tom. III, pag. 264.)

I.

Ad Alexandrum III papam. Queritur, a sæcularibus vezari ordinem Cisterc. litibus, direptione bonorum, etc. et opem pontificis adversus hæc mala implorat.

Crescit diei malitia, etc. *Vide inter variorum epistolæ ad Alexandrum III, post ipsius Regesta, Patrologiæ, t. CC.*

II.

Ad eundem. — Gratias agit pontifici pro collatis beneficiis, præsertim cœnobio Balernensi (quod est de linea Clarævallis) ejus inchoatum iudicium adversus iniquos celeriter terminari exoptat.

Quid facimus, pie Pater, etc. *Vide ubi supra.*

III.

Ad cancellarium. — Commendat ei Heduensis episcopum a suis ad sedem apostolicam appellatum.

Non est timendus de importunitate contemptus, in quos porrigitur de pietate contuitus, quia nunquam importune charitas petitur, cui semper in promptu est abundantius concedere, quam rogetur. Hæc est enim quæ in Apostolo et apostolicis viris, quales vos esse non improbe dixerim, non solum impendit, sed et superimpenditur. Hæc est, quæ cum scandalizatis uritur, cum infirmantibus infirmatur (*II Cor. xi*). Hæc denique quæ nobis apud vos ex præcedentium contemplatione sanctorum spem bonam et in reliquum pollicetur. Ex ea igitur est, quod præsidia vestra pro nostris non solum necessitatibus, sed et necessitudinibus requirentes, causam vobis nostri Heduensis episc. commendamus, cui cum ædificet et bonorum religio famam, et religionis bonitas conscientiam, peperit ei virtus æmulos, cum non daret malignitas inimicos. Quidam namquæ de domesticis suis ad insipientiam sibi contra stimulum calcitrantes, nuper adversus eum crexere calcaneum, et celebris innocentæ virum ad sedem apostolicam provocarunt. Improbi nam-

que homines, et jurgiorum scandalis assueti, nesciunt omittere, ne prisæ consuetudini pareant, quod post antecessorum inquietiones et lites, in hujus quoque perturbationes insurgant. Hujus itaque vobis et simplicitatem et justitiam commendantes rogamus, et petimus, ut status ejus, qui adversæ malignitatis flatibus quatitur, benignitatis vestræ robore fulciatur.

IV.

Ad Moguntinum archiepiscopum. — Eius virtutes extollit, deinde cœnobium Eberbacense ejusque abbatem illi commendat.

Post acceptam de antiqua hostilitate victoriam, qua in manibus vestris sancta mater Ecclesia devicto schismate triumphavit, post exploratæ fidei laboriosos agones, quibus per vos imperii virtus, et gloria imperatoris majestatis enituit, non defuit vobis angelus Satanæ qui malitiæ suæ colaphis cædet et triumphantem, ne vel magnitudo vos tantæ operationis extolleret, vel felicitum prosperitas continuata successuum patientiæ vestræ meritum non monstraret. Audivit, et lætata est Sion, ea quæ fidei vestræ integritate fecistis. Audivimus, et compassi sumus, ea quæ ex aliena perfidia tolerastis, gratias agentes ei, qui vos pro augmento gloriæ vestræ et incursibus tentationis exposuit, et tentari intolerabiliter non permisit. Liberatum ergo vos de manibus impiorum, lætis quidem rumoribus auribus lætissimis audientes, non cessamus orare pro vobis, et gratias agere, ut Dominus Deus noster æternam vobis gloriam pro publicæ pacis administratione retribuatur, et sudores patientiæ vestræ manu placidæ consolationis abstergat. Et quoniam expectationi filiorum nostrorum de Eberbac gratia vos divina restituit, eos et domum ipsam, quæ hactenus sub umbra nominis vestri servata est, et in omnibus prosperata, multo magis nunc vestra, quæsumus, præsentia foveat, et lædi vel turbari in aliquo non permittat. Crescat erga illam gratia, quam